

Početak godine činilo se da će hrvatsko gospodarstvo i ove godine nastaviti stabilno rasti i ponovno ostvariti rekordne turističke rezultate, no u samo nekoliko mjeseci koronakriza snažno je uzdrmala svjetsko gospodarstvo, pa ni hrvatsko neće izbjeći recesiju.

Kada su polovicom siječnja objavljene prve vijesti o izbijanju koronavirusa u kineskom gradu Wuhanu, nitko nije mogao ni zamisliti da će se uskoro tri milijarde ljudi naći u karanteni.

Nitko nije mogao ni zamisliti da će biti paralizirani mnogi dijelovi gospodarstva, zatvorene državne granice, otkazane stotine tisuća zrakoplovnih letova i javnih događaja, a da će svjetsko gospodarstvo uroniti u duboku recesiju, možda i dublju od one za Velike depresije 1930.-ih godina.

17. siječnja- Kineske vlasti objavile su da je zagonetna virusna upala pluća, koja je izbila u gradu Wuhanu u središnjoj pokrajini Hubei, odnijela drugu žrtvu. Taj virus, koji pripada istoj skupini kao i SARS (teški akutni respiratorni sindrom), prvi put je otkriven mjesec dana prije, a dosad je u Kini zabilježeno 40-ak bolesnika.

18. veljače- Epidemija koronavirusa već je prigušila rast kineskog gospodarstva, a njezino daljnje širenje na druge zemlje moglo bi narušiti oporavak globalnog gospodarstva, upozorio je Međunarodni monetarni fond (MMF). "Izgledno je prelijevanje negativnih posljedica na druge zemlje - putem turizma i nabavnih lanaca", objavio je MMF.

24. veljače -Potpredsjednik Vlade i ministar financija Zdravko Marić kazao je, nakon sastanka skupine najbogatijih država svijeta G20, kako su izgledi za rast u 2020. bolji nego što su bili za 2019., dok je zasad teško procijeniti koliki će biti utjecaj koronavirusa. „U ovom trenutku teško je procijeniti koliko dugo i daleko taj virus može ići te koliki će biti njegov utjecaj na globalno gospodarstvo“, kazao je.

25. veljače -U Hrvatskoj je potvrđen prvi oboljeli od koronavirusa, a premijer Andrej Plenković najavio je da će se Nacionalni stožer Civilne zaštite, koji će voditi potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, sastajati koliko bude potrebno kako bi koordinirao sve aktivnosti oko koronavirusa.

"Ovim činom detekcije virusa u našem prostoru podižemo stupanj naše pripreme i obrane te mjera koje poduzimamo", kazao je ministar zdravstva Vili Beroš.

Broj umrlih i oboljelih od koronavirusa u Italiji brzo raste, pa su vlasti u Lombardiji i Venetu zatvorile škole, muzeje i kina te zabranile sva javna okupljanja, uključujući venecijanski karneval. I u ostalim zemljama Europe sve je više zaraženih, panika dobiva na zamahu, a neke hrvatske tvrtke već upozoravaju na negativni utjecaj koronakrize.

26. veljače- Hrvatska gospodarska komora (HGK) ocjenjuje da su se hrvatske tvrtke pripremile i prilagodile situaciji nastaloj zbog širenja koronavirusa te da ne bi trebalo biti većih problema u njihovu poslovanju i opskrbi stanovništva. "Ako trenutačna situacija ne potraje duži vremenski period, ne očekuju se veći problemi", procjenjuju u Komori.

27. veljače -Premijer Plenković izjavio je da je situacija oko koronavirusa pod kontrolom jer je

Hrvatska na vrijeme prepoznala situaciju. A kako su građani pohrlili u trgovine, poručio je: "Nema nikakvog razloga za nekakve ekstra zalihe, šopinge u kojima nestaju namirnice s polica. Živite normalno, sve službe koje trebaju djelovati će djelovati. Molim da budemo smireni i odgovorni".

28. veljače— Državni zavod za statistiku (DZS) objavio je da je u 2019. hrvatski BDP porastao 2,9 posto, brže u odnosu na godinu prije. No, analitičari upozoravaju da se gospodarska situacija pogoršava i da je moguć velik pad turizma.

Ministar financija Marić kazao je da je nemoguće procijeniti kolike će biti i koliko dugo će se osjećati gospodarske posljedice koronavirusa. "Najvažnije je da smo stabilizirali javne financije i učinili ih održivima. Možemo biti mirni da ćemo i ovakve vrste okolnosti adekvatno i uspješno otkloniti, odnosno anulirati", poručio je.

Europa je krenula putem Kine kako bi spriječila širenje virusa. Zatvaraju se škole, zabranjuju javna okupljanja, uvode karantene, pa već više od 60 posto hrvatskih tvrtki osjeća posljedice koronakrize.

1. ožujka —U Hrvatskoj je sedam oboljelih. Nacionalni stožer uputio je strogu preporuku zdravstvenim ustanovama da u idućih mjesec dana odgode pružanje usluga zdravstvenog turizma osobama koje dolaze iz područja zahvaćenih koronavirusom kako bi se spriječilo širenje virusa.

Anketa HGK pokazala je da već 66 posto hrvatskih tvrtki osjeća posljedice koronakrize u svom poslovanju, a njih 53 posto izjavilo je da im je pao promet.

4. ožujka —U Italiji je zbog daljnjeg brzog rasta oboljelih i umrlih od virusa vlada naložila zatvaranje svih škola, kina i kazališta te zabranila javne događaje u cijeloj zemlji, a nove mjere u borbi protiv epidemije uvele su i druge europske države, pa seotkazuju javni događaji i sajmovi širom Europe, poput najvećeg turističkog sajma u Berlinu.

„Situacija s koronavirusom i novom izbjegličkom krizom sigurno može utjecati na hrvatski turizam, ali mislim da ćemo se znati i tome oduprijeti”, izjavio je ministar turizma Gari Cappelli.

5. ožujka- Ministri su na sjednici Vlade ocijenili da epidemija koronavirusa nije znatnije utjecala na gospodarstvo u prva dva mjeseca, ali da je taj utjecaj ojačao od kraja veljače. "Početak godine, do izbijanja koronavirusa bio je u skladu s očekivanjima, ali efekti koronavirusa sada su već vidljivi", kazao je ministar financija Marić.

Ministar turizma Cappelli je rekao da je broj turista od početka godine na lanjskoj razini, pa i nešto veći, ali da se pad osjeća zadnjih tjedan dana, i to između 30 i 40 posto.

Ministar gospodarstva Darko Horvat ocijenio je da će epidemija utjecati na gospodarstvo, no još je prerano za konkretne brojke. "Već u prva dva mjeseca vidimo da nam izvozna inicijativa opada. Kakvu će represiju donijeti glede turističke sezone, to ćemo vidjeti relativno brzo. Ono što je činjenica, mi u 2020. ne očekujemo recesiju", kazao je.

11. ožujka- Hrvatska udruga banaka (HUB) poručila je da radi na kreiranju prijedloga za olakšanje poslovanja tvrtki pogođenih koronavirusom, a među predloženim mjerama je stvaranje državne garantne sheme te omogućavanje bankama da odgode otplate kredita tvrtkama i građanima do 12 mjeseci.

HGK predlaže nadležnim institucijama mjere za pomoć poduzetnicima, uključujući kreiranje HBOR-ova kreditnog programa s minimalnim kamatama, kojim bi se ugroženim poslovnim subjektima osiguralo reprogramiranje kredita s mogućnošću odgode plaćanja te osnivanje državnog fonda iz kojeg bi se sufinancirale plaće radnika u krizom pogođenim tvrtkama.

Predsjednik Udruge putničkih agencija pri HGK Boris Žgomba kazao je da je situacija u turizmu vrlo teška. "Očekujemo prije svega da se mjerama spasi zaposlenost, odnosno radna mjesta i likvidnost u turizmu", poručio je Žgomba.

12. ožujka- Premijer Plenković najavio je uvođenje restriktivnijih mjera zbog koronavirusa i poručio da se radi na mjerama za pomoć gospodarstvu. "Učinit ćemo sve da sačuvamo radna mjesta. Plaće i mirovine su zagarantirane i nikakve panike ne treba biti", poručio je.

Na Zagrebačkoj je burzi obustavljeno trgovanje jer su Crobex indeksi potonuli više od 10 posto, što nije zabilježeno od financijske krize 2008. Pod pritiskom širenja koronavirusa u Hrvatskoj i svijetu, pad Crobexa nastavio se i idućih tjedana, pa su u cijelom ožujku potonuli oko 20 posto i zaronili na najniže razine od 2009.

13. ožujka- Zastupnik HSS-a Davor Vlaović kazao je u Saboru kako postoji realna opasnost da zbog pandemije, zatvaranja granica i nedostatne proizvodnje, Hrvatska neće imati čime prehraniti stanovništvo.

Iz HGK su poručili da, doduše, ima određenih zastoja u protoku robe, no da to neće isprazniti police domaćih trgovina, dok iz vodećih trgovačkih lanaca ističu da imaju dovoljno robe.

Ministarstvo gospodarstva priopćilo je da ukupna vrijednost strateških robnih zaliha u Hrvatskoj iznosi oko 537 milijuna kuna i dostatna je za opskrbu cjelokupnog stanovništva za 30 dana, a ako bi se u Hrvatskoj proglasila karantena, aktivirao bi se sav potreban asortiman robnih zaliha.

Hrvatska narodna banka (HNB) procjenjuje da će rast BDP-a "vrlo vjerojatno znatno odstupiti od ranije predviđenog" (rast od 2,8 posto), a kako bi se krizna situacija s epidemijom lakše prebrodila, najavila je strukturnu operaciju te je po prvi put u svojoj povijesti provela kupnju državnih obveznica, u iznosu od oko 213 milijuna kuna.

U drugoj polovici ožujka u Hrvatskoj se otkazuju svi javni događaji i okupljanja, a Vlada i Sabor donose prvi paket mjera za pomoć gospodarstvu, dok HNB na različite načine podržava likvidnost financijskog sustava.

14. ožujka- U borbi protiv Covida-19 Istarska županija uvodi nove preventivne mjere kojima je predviđen prestanak rada ugostiteljskih objekta do 14. travnja.

Potpredsjednik Vlade Božinović najavio je, pak, da se uvodi posebni režim za hrvatske vozače

kamiona koji dovoze robu u Hrvatsku, pri čemu se opskrba ne smije dovesti u pitanje.

Ministar financija Marić kazao je da je u petak u Hrvatskoj izdano 98 posto više fiskaliziranih računa nego istoga datuma prošle godine i da je promet u maloprodaji udvostručen.

Vlada je navečer na telefonskoj sjednici donijela Odluku o iznimnim mjerama kontrole cijena za određene proizvode među kojima su osnovni prehrambeni proizvodi, sredstva za higijenu, zaštitna odjeća, medicinske potrepštine, posteljno rublje i slično. Cilj je spriječiti rast cijena tijekom epidemije.

16. ožujka- Premijer Plenković najavio je niz mjera kako bi se minimalizirale negativne posljedice epidemije, a kako je dio građana počeo povlačiti depozite iz banaka, poručio je da nema razloga za financijsku paniku. "To nije potrebno. Hrvatska je danas ekonomski i financijski puno otpornija na bilo koju vrstu vanjskog šoka i krizu. Stoga apeliramo na sve da se ponašaju odgovorno", poručio je premijer.

HUB je, pak, poručio da će mreža bankomata i poslovnice banaka u svakom trenutku biti opskrbljene s dovoljno gotovine.

Glavni direktor HUP-a Davor Majetić izjavio je da će Vlada i poslodavci kroz mjere pomoći gospodarstvu prije svega pokušati očuvati radna mjesta. "Blizu smo mjera, čuvat ćemo radna mjesta i gospodarstvo. Radimo na vrijeme i proaktivno, ne kasnimo kao 2008., i radimo na tome da izađemo iz krize sa što manje ožiljaka", rekao je Majetić.

17. ožujka- Vlada je donijela zaključak o 63 mjere za pomoć gospodarstvu, vrijedne više od 30 milijardi kuna, a glavni im je cilj očuvanje radnih mjesta i isplate plaća, pa je najavila financiranje minimalne neto plaće od 3.250 kuna. U hitnu saborsku proceduru uputila je izmjene 16 zakona.

Guverner HNB-a Boris Vujčić rekao je da je bankarski sustav vrlo stabilan, da bez obzira na epidemiju ne postoji ugroza po njegovo normalno funkcioniranje te stoga građani ne trebaju povlačiti gotovinu iz banaka.

18. ožujka- Premijer Plenković predstavio je u Saboru paket mjera pomoći gospodarstvu, naglasivši da se u "velikoj bitci za zdravlje" ne smije ostaviti po strani borba za svako radno mjesto.

Ministar financija Marić očekuje da poslodavci neće otpuštati radnike zbog krize te je istaknuo da će država u gospodarstvo u prvom naletu ubrizgati do 40 milijardi kuna. Naglasio je da su državne financije stabilne te da nema razloga za paniku, da su sigurne i plaće i mirovine i štednja u bankama.

Kako bi poboljšao likvidnost financijskog sustava, HNB je ponovno otkupljivao državne obveznice, ovog puta u nominalnom iznosu 4,075 milijardi kuna.

Predstavnici HUP-a, HOK-a, Hrvatskih izvoznika i HGK zaključili su na sastanku da zaposlenicima i obrtnicima koji su privremeno zatvoreni treba što prije pomoći davanjem minimalnih plaća kako bi se izbjegla otpuštanja i bankrot te ih osloboditi obveze plaćanja

doprinosu na te plaće za trajanja krize.

Nacionalni stožer dobio je veće ovlasti kako bi se zbog epidemije ubrzalo djelovanje sustava. Voditelj stožera Božinović najavio je nove mjere usmjerene prema strožem socijalnom distanciranju. Od ponoći se u Hrvatskoj otkazuju svi javni događaji i okupljanja, obustavit će se rad za sve uslužne djelatnosti koje nisu prijeko potrebne, a zatvorit će se i sve trgovine, osim prehrambenih, dostave hrane, pekarni i ljekarni.

19. ožujka- Započela je primjena mjera zatvaranja većine trgovina i otkazivanja javnih događaja. Sabor je prihvatio Vladin paket zakona za pomoć gospodarstvu, dok se premijer Plenković obratio javnosti, pozivajući na jedinstvo nacije i odgovorno ponašanje građana.

Borba protiv koronavirusa najveća je kriza od Domovinskog rata i najveći izazov za sve nas, kazao je Plenković. "Ovo je prvi paket mjera koji smo predložili i pratit ćemo situaciju na tržištu iz dana u dan. Pripremit ćemo i dodatne mjere. Nemamo namjeru dopustiti da privatni sektor iz ove krize iziđe najsnažnije pogođen", kazao je i najavio preispitivanje svih stavki državnog proračuna radi ušteda.

HUB je izvijestio da banke iduća tri mjeseca neće poduzimati mjere prisilne naplate duga te će razmatrati i odobravati zahtjeve za odgodom plaćanja kredita za građane i poduzetnike, čiji je bonitet ozbiljno narušen uslijed posljedica epidemije.

20. ožujka- Analitičari Raiffeisenbank Autria (RBA) među prvima objavljuju da će hrvatski BDP u ovoj godini zbog koronakrize pasti, za otprilike 5 posto. „Već sada je sasvim izvjesno da je predsezona izgubljena, a za očekivati je i sve značajniji utjecaj epidemije na glavnu turističku sezonu. Posljedica će biti pad noćenja i gubitak prihoda od turizma”, kažu u RBA-u. Očekuju i oštar pad izvoza zbog recesije u Italiji i Njemačkoj, glavnim izvoznim tržištima. Kasnije su procjenu pada BDP-a povećali na više od 8 posto.

Glavni direktor HUP-a Majetić ocijenio je da će gospodarstvo osjećati posljedice koronavirusa 1,5 do 2 godine, a možda i više, stoga očekuje solidarnost od javnog sektora, prije svega da im sve namete svede na minimum ili otpiše.

Majetić je rekao da je definiranjem kriterija za dodjelu pomoći od 3.250 kuna po zaposleniku započela provedba prve i najvažnije mjere Vlade. Važnim smatra i da se što veći broj Vladinih mjera odnosi na otpise potraživanja poslodavcima i neslanje računa za njihovo poslovanje. "Jer, moramo biti svjesni da smo u elementarnoj nepogodi, pa se u mnogim sektorima poslovanje zaustavlja", rekao je Majetić.

Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) pozvao je poslodavce u privatnom sektoru da ne podliježu panici i ne otpuštaju radnike.

21. ožujka- Nacionalni stožer donio je odluku o strogom ograničavanju zadržavanja na ulicama, trgovima i drugim javnim mjestima, kao i odluku o prekidu javnog prometa kako bi se spriječio porast broja zaraženih. Ukidaju se međugradske linije za vlakove i autobuse.

22. ožujka- Nacionalni stožer uveo je mjeru skraćivanja radnog vremena trgovina i poštanskih

ureda od 8 do 17 sati.

Zagreb je rano ujutro pogodio potres od 5,5 stupnjeva po Richteru. Stradala je jedna djevojčica, a materijalna je šteta, kako je kasnije procijenjeno, veća od 40 milijardi kuna.

23. ožujka– Nacionalni stožer od ponoći uvodi zabranu napuštanja mjesta prebivališta ili stalnog boravišta, a izuzete su samo osobe i djelatnosti bitne za promet i kretanje roba.

Savjet HNB-a smanjio je stopu obvezne pričuve s 12 na 9 posto, odnosno za 10,45 milijardi kuna kako bi povećao likvidnost financijskog sustava.

24. ožujka- Premijer Plenković kazao je da će ova kriza biti teža od globalne financijske krize 2008. Razmjeri pandemije imat će nesagledive posljedice za globalno gospodarstvo, a nitko ne može predvidjeti koliko će trajati, kazao je.

Ministar financija Marić poručio je da se radi na drugom paketu gospodarskih mjera, dok je ministar gospodarstva Horvat iznio osam mjera za mala, srednja, ali i velika poduzeća, među kojima je i moratorij na sve rate mikro i malih zajmova do 31. prosinca. Do tog datuma neće dospijevati ni kamata ni glavnica te se neće obračunavati zatezna kamata, rekao je.

Iz HGK i HUP-a poručili su, pak, da poslovni sektor traži od države oslobađanje od plaćanja svih obveza, a ne odgodu.

25. ožujka- U Hrvatskoj je zabilježena prva žrtva koronavirusa i ukupno 442 slučaja zaraze.

Inicijativa Glas poduzetnika, koja je okupila gotovo 70 tisuća malih i srednje velikih tvrtki i obrta, traži od Vlade smjenu ministra Horvata i postavljanje stručnjaka koji će u suradnji s poduzetnicima voditi gospodarski krizni stožer.

"Hitno tražimo osnivanje kriznog stožera za gospodarstvo, jer sve mjere koje su do sada donesene nisu dovoljne i vrlo su slabe za zaustavljanje velikog vala nezaposlenosti, koji bi do kraja godine u najcrnjem scenariju mogao obuhvatiti i više od 500 tisuća zaposlenih", poručili su iz Glasa poduzetnika.

Podaci Porezne uprave ukazuju, pak, na prve gospodarske štete od koronakrize. U trećem tjednu ožujka u sustavu fiskalizacije zabilježen je pad broja računa za 32 posto, a njihovog iznosa za 11 posto u odnosu na isto razdoblje lani.

27. ožujka– Premijer Plenković kazao je, nakon sjednice GSV-a, da će Vlada u vezi krize voditi dijalog sa sindikatima i poslodavcima, dok je ministar rada i mirovinskog sustava Josip Aladrović izjavio da se mirovine neće mijenjati, ali da bi plaće zaposlenih mogle proći kroz korekciju zbog krize.

Inicijativa Glas poduzetnika predložila je mjere koje bi, smatra, do kraja godine mogle spasiti 250 tisuća radnih mjesta. Tri ključna zahtjeva su oslobađanje plaćanja poreza na dohodak, doprinosa i prireza u trajanju 3+3 mjeseca; oslobađanje naplate komunalnih naknada, najma državnih i gradskih prostora, javnih površina te ostalih nameta gradova i općina također u

trajanju 3+3; moratorij na otplatu kredita i leasinga bez naknada i kamata u trajanju 12 mjeseci.

U Hrvatskoj je broj novozaraženih virusom porastao za 91, dosad najviše u jednom danu, na ukupno 586.

Idućih dana zatvaraju se granice kako bi se suzbilo širenje virusa, analitičari upozoravaju na drastičan pad gospodarstva, a Vlada i Sabor donose drugi paket mjera za pomoć gospodarstvu.

30. ožujka- Novi paket mjera pomoći gospodarstvu očekuje se do kraja tjedna, a bit će sveobuhvatan i usmjeren zaštiti gospodarstvenika, radnika i privatnoga sektora, rekao je premijer Plenković. Vlada je radi zaštite građana za vrijeme epidemije donijela Uredbu o zatvaranju stalnih graničnih prijelaza za međunarodni promet putnika i odgađanju otvaranja sezonskih graničnih prijelaza.

31. ožujka- Saborski zastupnici SDP-a predložili su moratorij na kreditne obveze dužnika kojim bi se na godinu dana građanima i poduzetnicima obustavilo plaćanje kredita, a ne bi tekla ni kamata. "Nakon što završi epidemija, fokus će biti na borbi za gospodarstvo i kako građanima olakšati da financijski izdrže ovu godinu", poručio je Boris Lalovac.

Ako se epidemijski rizik relativno brzo završi, udar na hrvatsko gospodarstvo bit će slabiji, ali ako potraje, bit će jači, a moguć je i pad BDP-a za 10-ak posto, kazao je Danijel Nestić, ekonomist sa zagrebačkog Ekonomskog instituta.

1. travnja- Premijer Plenković predstavio je drugi krug mjera pomoći gospodarstvu kojim se predlaže povećanje potpore za radnike tvrtki u poteškoćama s 3.250 na 4.000 kuna neto, a država će preuzeti i davanja na taj iznos, otprilike 1.460 kuna po zaposlenom. Tu mjeru mogu koristiti poslodavci koji ne otpuštaju radnike, a Vlada procjenjuje da će tu potporu koristiti između 500 do 600 tisuća radnika.

Na zamjerke da bi naknade trebale ići izravno na račune radnika zbog moguće zlouporabe od strane poslodavaca, Plenković je kazao kako Ministarstvo financija i Zavod za zapošljavanje imaju uvid u to gdje su sredstva isplaćena.

Druga mjera bit će za poduzeća kojima je rad onemogućen ili znatno otežan i koja će djelomično ili u cijelosti biti oslobođena plaćanja poreza na dobit i dohodak, kao i doprinosa za travanj, svibanj i lipanj.

Tvrtke s padom prihoda između 20 i 50 posto imaju pravo na odgodu i obročnu otplatu do 24 mjeseca bez kamata. No, tvrtke s prihodima manjim od 7,5 milijuna kuna, a to je 93 posto svih, a imaju pad prihoda veći od 50 posto, bit će potpuno oslobođene plaćanja poreznih obveza. One tvrtke koje ostvaruju više od 7,5 milijuna kuna prihoda, oslobađaju se porezne obveze proporcionalno s padom prihoda.

Treći element mjera odnosi se na plaćanje PDV, koje će se moći odgoditi sve dok se ne naplate izdani računi. Plenković je kazao da će subvencija za plaće koštati državu između 8,5 i 9 milijardi kuna, otpis poreza i doprinosa 9 do 12 milijardi, a tu treba dodati i kredite. Sve skupa,

kako je rekao, bit će to više od 30 milijardi kuna, pa je najavio i štednju u proračunu.

HGK, HUP i Glas poduzetnika poručili su da su zadovoljni predloženim mjerama, no neki su istaknuli da treba smanjiti i parafiskalne namete.

Agencija Fitch zadržala je rejting Hrvatske na BBB-, ali je snizila izgleda iz pozitivnih u stabilne jer očekuje pad gospodarstva od 5,5 posto u ovoj godini. Oporavak gospodarstva Fitch očekuje u 2021., uz stopu rasta blizu 3 posto.

2. travnja-Vlada je na sjednici prihvatila travanjski paket mjera pomoći gospodarstvu, kao i izmjene Zakona o izvršenju državnog proračuna, koje omogućuju dodatno zaduživanje za provedbu mjera za pomoć gospodarstvu. Vlada je, također, zbog izvanrednih okolnosti privremeno odgodila primjenu fiskalnih pravila iz Zakona o fiskalnoj odgovornosti, a najavila je i da će pokrenuti pregovore sa socijalnim partnerima kako bi se postigle uštede u proračunu.

U Hrvatskoj je broj novih slučajeva zaraze porastao za 48, pa je njihov ukupan broj premašio 1.000, a sedmero oboljelih je preminulo, izvijestio je Nacionalni stožer. Ministar zdravstva Beroš ocijenio je trenutno stanje dobrim jer građani poštuju preporuke Stožera te poručio: "Mjesta za optimizam ima. Međutim, za opuštanje nema".

3. travnja- Direktor HTZ-a Kristijan Staničić izvijestio je da je u Hrvatskoj u ožujku boravilo 118 tisuća turista, što je 75 posto manje nego u istom lanjskom mjesecu, dok je broj noćenja pao za 53 posto, na 518 tisuća. "Utjecaj pandemije na globalna turistička kretanja iznimno je negativan. Turističkog prometa gotovo nema", kazao je. Prema podacima iz sustava eVisitor, u prva tri mjeseca ove godine došlo je ukupno 635 tisuća turista, što je 33 posto manje nego u istom lanjskom razdoblju, dok je broj noćenja pao za 20 posto, na 1,9 milijuna.

7. travnja- Vladin travanjski paket mjera pomoći gospodarstvu dobio je veliku potporu Hrvatskog sabora. Premijer Plenković izjavio je da Vlada trenutno ne planira rebalans proračuna već ide na preraspodjele. Dodao je da su svi ministri dobili zadaću napraviti uštede na rashodnoj strani svojih proračuna, a ista stvar vrijedi i za druge korisnike državnog proračuna, jedinice lokalne samouprave i javna poduzeća.

8. travnja- Ministar rada i mirovinskog sustava Josip Aladrović izjavio je da su dosad za mjeru pomoći za očuvanje radnih mjesta zaprimljene prijave 94.000 poslodavaca za oko 550.000 zaposlenika, a novac će biti isplaćen do 15. travnja.

Matica hrvatskih sindikata, Nezavisni hrvatski sindikati i Savez samostalnih sindikata Hrvatske zatražili su od Vlade hitno donošenje dodatnih mjera za najugroženije radnike i građane, upozorivši da Vladin paket mjera za ublažavanje koronakrize najviše pogoduje poduzetnicima.

Od države zahtijevaju da svoj dio plaće uplaćuje na račun radnika, a ne na račun poduzetnika jer se time onemogućavaju manipulacije državnim sredstvima. Sindikati traže i da se zabrani isplata dividendi svima koji uživaju državnu pomoć, a država za sredstva koja je dala većim kompanijama neka stekne udjele u vlasničkoj strukturi, koje će moći prodati kada se stanje popravi.

9. travnja- Vlada je donijela odluku kojom se radi saniranja posljedica epidemije u državnom proračunu preraspodjeljuje 2,1 milijarda kuna, od čega najviše za očuvanje radnih mjesta.

Svjetska banka poručila je da je Hrvatska na putu duboke recesije, pa procjenjuje da će u ovoj godini BDP pasti 6,2 posto. U 2021. BDP bi, pak, mogao porasti za 4,6 posto.

Hrvatska ulazi u najkritičniju fazu borbe protiv virusa, MMF objavljuje sumornu procjenu da će hrvatski BDP pasti 9 posto, dok stižu prvi podaci o financijskim posljedicama koronakrize i troškovima države.

10. travnja- Hrvatska je ušla u najkritičniju fazu borbe protiv Covida-19, poručio je Nacionalni stožer, nakon što je u posljednja 24 sata zabilježeno 88 novozaraženih, ukupno gotovo 1.500. Broj umrlih dosegnuo je 21.

14. travnja-Hrvatsko gospodarstvo smanjit će se ove godine 9 posto, najviše u skupini europskih gospodarstava u nastajanju, procjenjuje MMF. U idućoj godini trebao bi uslijediti rast od 4,9 posto.

Vlada je uputila u hitnu saborsku proceduru dopune Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, kojima se uređuje privremeni zastoj svih ovrha na novčanim sredstvima po računu fizičkih osoba, kao i zastoj zateznih kamata.

S obzirom na vijesti da poslodavci zloupotrebljavaju mjere potpore, udruga Gong zatražila je od Vlade da svaki mjesec objavljuje popis poslodavaca korisnika potpore, ukupne iznose potpora i broj radnika.

15. travnja- Premijer Plenković zatražio je od ministara da naprave plan za postupnu reaktivaciju nužnih i korisnih društvenih i gospodarskih aktivnosti, primjereno epidemiološkim okolnostima.

HNB je izvijestio da je s ECB-om dogovorio uspostavljanje linije za valutni ugovor o razmjeni, tzv. valutni swap, koji omogućuje razmjenu kuna za eure u visini od 2 milijarde eura. "Poruka o valutnoj razmjeni je izrazito bitna i ohrabrenje Hrvatskoj, ne samo da ustraje na putu uvođenja eura, nego je i u aktualnoj situaciji nova mogućnost", rekao je Plenković.

Porezna uprava objavila je da je od 24. veljače do 12. travnja broj fiskaliziranih računa pao za 31 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, na 204 milijuna, dok je vrijednost računa pala za 16 posto, na 18,5 milijardi kuna.

16. travnja- Ministar financija Marić izjavio je da je u prvoj polovici travnja državni proračun uprihodovao tek trećinu prihoda iz istog lanjskog razdoblja. „U Ministarstvu financija očekujemo da će takva dinamika još više doći pod znak izazova u svibnju i lipnju“, kazao je Marić. Naveo je da mjesečno za funkcioniranje države - zdravstveni, mirovinski i sustav socijalne skrbi te mjere pomoći gospodarstvu - treba od 13 do 15 milijardi kuna. „Za iduća tri mjeseca možemo zaokružiti na 45 milijardi kuna, doda li se tome i preko 20 milijardi kuna dospijeca različitih obveza iz prijašnjih razdoblja, potreba za financiranjem je između 65 i 70 milijardi kuna“, rekao je.

Idućih dana premijer Plenković najavljuje postupno pokretanje gospodarskih aktivnosti, s obzirom na usporavanje širenja virusa, dok poduzetnici traže smanjivanje ili ukidanje niza parafiskalnih nameta.

20. travnja- Premijer Plenković je poručio da Vlada odluke donosi promišljeno i s ciljem zaštite života građana, a mjerama reaktivacije omogućit će se, na epidemiološki siguran način, pokretanje dijela ekonomskih aktivnosti.

Fina je izvijestila da prestaje s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima svih fizičkih osoba, njih gotovo 245 tisuća, jer su na snagu stupile dopune Zakona o provedbi ovrhe.

21. travnja– HUP je zatražio da se za 20 parafiskalnih nameta, koji predstavljaju najveće financijsko opterećenje za poslodavce, u najkraćem mogućem roku razmotri smanjenje, a ostali, njih više od 400, ukinu ili drastično smanje, barem za 70 posto. Iz HUP-a ističu i da su prvu listu parafiskalnih nameta objavili još 2007., kada ih je bilo 245, a da se do danas ta brojka gotovo udvostručila.

22. travnja- Čelnik Mosta Božo Petrov predstavio je paket zakona za pomoć građanima i poduzetnicima pogođenima koronakrizom, među kojima odgodu svih ovrha za vrijeme epidemije, plaćanje PDV-a tek po naplati i ukidanje plaćanja akontacije poreza na dobit. Predlaže i otpis, a ne odgodu plaćanja obveza, ukidanje paušalog poreza na dohodak za iznajmljivače, ukidanje članarine za HGK i drugih parafiskalnih nameta. Mjere koje je Vlada donijela nazvao je polovičnim, dok je za Mostove istaknuo da se ne bi odnosile samo na vrijeme epidemije već i poslije krize. Mostove prijedloge Sabor je tjedan dana kasnije odbacio većinom glasova.

23. travnja -Vlada je prihvatila zaključak o pokretanju gospodarskih i drugih aktivnosti, kojim se propisuje postupno popuštanje uvedenih mjera 27. travnja te 4. i 11. svibnja.

HUP je pozdravio Vladin plan relaksacija mjera, ali i poručio da hitno treba "stvarati rješenja za snažniji zamah gospodarstva" jer bi do kraja godine, prema konzervativnim procjenama, moglo biti 300 tisuća nezaposlenih. Predlažu devet nužnih preduvjeta za revitalizaciju gospodarstva, među kojima održavanje likvidnosti poduzeća, smanjivanje ili ukidanje parafiskalnih nameta, reorganizaciju javne uprave i teritorijalnog ustroja države, digitalizaciju države, promjenu radnog zakonodavstva, nastavak procesa javne nabave i javnih investicija, plaćanje PDV-a po realizaciji...

26. travnja -Saborski zastupnik SDP-a Boris Lalovac predstavio je prijedloge za smanjenje parafiskalnih nameta, među ostalim, članarine HGK-u i HOK-u za 50 posto, smanjenje naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za 40 posto, članarina turističkim zajednicama za 50 posto, vodnog doprinosa za 40 posto... Prihvaćanjem tih prijedloga, rasterećenje gospodarstva iznosilo bi godišnje 0,2 posto BDP-a.

Krajem travnja počinje postupno pokretanje gospodarskih aktivnosti, razvija se polemika o radu trgovina nedjeljom, a statistička izvješća pokazuju kakve je štete koronakriza nanijela potrošnji i turizmu.

27. travnja -Odlukom Nacionalnog stožera stupila je na snagu prva faza popuštanja mjera zaštite od pandemije radi djelomičnog pokretanja gospodarstva. Tako je omogućen rad svim poslovnim subjektima koji obavljaju djelatnost trgovine, osim onih koji posluju unutar trgovačkih centara. Pritom je rad nedjeljom, blagdanima i neradnim danima iznimno dopušten kioscima, pekarnicama, trgovinama kruhom i pekarskim proizvodima i trgovinama na benzinskim postajama.

Ministar Aladrović rekao je: „To što su trgovine zatvorene nedjeljom je epidemiološka mjera kako bi i dalje omogućili da se situacija nastavi kretati u pozitivnom smjeru”.

Nakon sjednice GSV-a sindikalni čelnici kazali su da su sve tri sindikalne središnjice jedinstvene u tome da nema razloga za rad trgovina nedjeljom.

28. travnja -Premijer Plenković izjavio je da je on za neradnu nedjelju, ali i naglasio kako je to tema koja zahtijeva široku javnu raspravu i zakonsku podlogu.

HUP je pozdravio odluke Vlade o ublažavanju mjera, ali i upozorio kako je za početak rada poduzetnika ključna zaštitna oprema koju mnogi ne mogu nabaviti. Stoga je pozvao Vladu da donira zaštitnu opremu poduzetnicima i snizi stopu PDV-a za zaštitne proizvode na 5 posto.

29. travnja- Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) objavio je popis korisnika potpore očuvanje radnih mjesta za ožujak, koji pokazuje da je potporu dobilo 83.955 poslodavaca. Potpore u visini minimalne plaće, od 3.250 kuna neto, dobilo je oko 485 tisuća zaposlenih, a ukupno je isplaćeno 1,55 milijardi kuna.

Ministar rada Aladrović kazao je da za travanj očekuju nešto veći broj prijava za potpore, s obzirom da je taj mjesec gotovo u cijelosti bio "ekonomski narušen". Ocijenio je i da je mjera uspjela jer Hrvatska, kada se uspoređuje s drugim zemljama, nije imala značajnije povećanje nezaposlenih.

Udruga Lipa poručila je da su hrvatske mjere protiv širenja koronavirusa bile oštre i u neskladu sa situacijom i proklamiranom strategijom borbe protiv pandemije. U analizi Lipe se navodi da su naše mjere protiv virusa, prema Oxfordovom monitoru državnih reakcija, proglašene najoštrijima na svijetu, što će imati svoju ekonomsku cijenu.

30. travnja— Vlada je objavila procjenu da će u ovoj godini BDP pasti 9,4 posto, a da će u 2021. porasti 6,1 posto. Temeljna pretpostavka za takav scenarij je da će glavni udar na domaće, ali i globalno gospodarstvo biti kratkotrajan, poručio je premijer Plenković, predstavljajući Nacionalni program reformi.

Vlada očekuje da će proračun opće države zabilježiti manjak od 6,8 posto BDP-a ili 24,8 milijardi kuna, a u 2021. taj bi manjak mogao pasti na 2,4 posto BDP-a. Udio javnog duga u BDP-u mogao bi, pak, porasti za 13,5 postotnih bodova, na 86,7 posto BDP-a, zbog povećanih potreba za zaduživanjem, dok bi u 2021. taj udio mogao pasti na 83,2 posto BDP-a.

DZS je objavio da je u Hrvatskoj u ožujku potrošnja u maloprodaji potonula 7 posto u odnosu na isti lanjski mjesec, što je njezin najveći pad od 2010. To je prvi podatak koji ukazuje na nagli

zaokret u gospodarskim trendovima, s obzirom da je u veljači promet u maloprodaji porastao 4,9 posto. DZS je objavio i da je u ožujku industrijska proizvodnja pala peti mjesec zaredom, za gotovo 5 posto na godišnjoj razini.

4. svibnja-Započela je druga faza popuštanja epidemioloških mjera - postupno reaktiviranje zdravstvenog sustava i početak rada djelatnosti u kojima se ostvaruje bliski kontakt, poput frizera i pedikera, ali uz poštivanje epidemioloških mjera.

6. svibnja– Europska komisija objavila je da bi hrvatski BDP u ovoj godini mogao pasti 9,1 posto, dok bi iduće godine trebao porasti za 7,5 posto. "Hrvatsko gospodarstvo ušlo je u krizu Covid-19 u znatno boljem stanju nego u krizu 2008.", navodi EK. Ističe i da će gospodarstvo u EU ove godine doživjeti recesiju "povijesnih razmjera", unatoč brzom odgovoru na krizu. U EU27 očekuje se pad od 7,4 posto, a dogodine rast od 6,1 posto.

Sindikati javnih i državnih službi odbili su Vladin prijedlog suspenzije rasta plaća i poručili da neće pristati na smanjenje prava zaposlenih, dok je ministar Aladrović poručio da Vlada ne predlaže smanjenje plaća, nego da se zbog neizvjesne ekonomske situacije odustane od ranije dogovorenog rasta plaća u lipnju i listopadu za po dva posto, kao i da se odustane od božićnice i regresa za ovu godinu. Ipak, krajem svibnja postignut je dogovor o odgodi povećanja plaća.

7. svibnja- Vlada je u Sabor uputila prijedlog rebalansa ovogodišnjeg proračuna, kojim se ukupni prihodi smanjuju za 23,2 milijarde kuna, na oko 122 milijarde kuna, dok ukupni rashodi ostaju nepromijenjeni na 147,3 milijarde kuna.

Taj pad prihoda rezultat je gospodarskih mjera u borbi protiv koronavirusa, odgode odnosno djelomičnog ili potpunog oslobođenja od plaćanja poreza na dohodak, dobit i doprinose poduzetnika pogođenih koronavirusom, kao i pada gospodarske aktivnosti. Tako je u travnju zabilježen pad poreznih prihoda za 43,2 posto u odnosu na isto vrijeme lani, a doprinosi su u minusu oko 20 posto, kazao je ministar financija Marić.

Originalni je proračun za ovu godinu predviđao gotovo uravnotežen proračuna, no rebalansom se predviđa manjak u iznosu od oko 25 milijarde kuna, ili oko 7 posto BDP-a.

11. svibnja– Započela je treća faza popuštanja epidemioloških mjera, pa su se tako otvorile škole za dio učenika, a nakon gotovo dva mjeseca počinju raditi trgovački centri, kafići i restorani. Uspostavlja se međugradski cestovni, željeznički i domaći zračni prijevoz putnika, te se otvaraju autobusni i željeznički kolodvori za međugradski promet.

Otvaranjem ugostiteljskih objekata u Hrvatskoj su ponovo pokrenute turističko-ugostiteljske aktivnosti, a do kraja godine se očekuje oko 30 posto lanjskog turističkog prometa, ocjena je Turističkog vijeća HTZ-a.

Hrvatski zavod za zapošljavanje izvijestio je da je na kraju travnja bilo oko 159.000 nezaposlenih, što je za 11 posto ili gotovo 16.000 više u odnosu na ožujak, dok je u odnosu na travanj prošle godine broj nezaposlenih porastao za 28 tisuća ili 21,5 posto. Nakon niza godina, to je prvi put da je u travnju nezaposlenost porasla jer u tom mjesecu obično zaposlenost raste zbog sezonskog zapošljavanja u turizmu.

Idućih dana statistička izvješća pokazuju svu snagu udara koronakrize na gospodarstvo u travnju, dok se nakon popuštanja epidemioloških mjera i postupnog pokretanja gospodarskih aktivnosti potrošnja počinje oporavljati.

13. svibnja– Prema podacima eVisitora, u Hrvatskoj je u travnju bilo 9.500 turista, 99 posto manje nego godinu dana prije, dok je broj noćenja pao za 88 posto, na 392.000. U prva četiri mjeseca ove godine turista je bilo 646 tisuća, što je 69 posto manje u odnosu na isto lanjsko razdoblje, dok je broj noćenja pao za 59,5 posto, na 2,3 milijuna.

15. svibnja- Bruto međunarodne pričuve HNB-a iznosile su krajem ožujka 16,5 milijardi eura, što je 15,2 posto manje u odnosu na veljaču, a 11,3 posto manje od početka godine. To je, izvijestili su analitičari RBA, izravna posljedica pandemije Covid-19 i popratnog gotovo potpunog zatvaranja ekonomske aktivnosti i deprecijacije domaće valute, na što je HNB odgovorila intervencijama na deviznom tržištu. Tako je tijekom ožujka središnja banka u pet intervencija na deviznom tržištu i nekoliko izravnih transakcija poslovnim bankama prodala ukupno 2,5 milijardi eura. Iz RBA smatraju da će HNB ostati dosljedna u politici zadržavanja stabilnog tečaja.

HUP Udruga trgovine poručila je kako smatra da odluka o neradnoj nedjelji nije primjerena protuepidemijska mjera te su od ministarstava zatražili da se omogućí rad trgovina nedjeljom i blagdanima te ukine stanka za dezinfekciju.

18. svibnja- Podaci pokazuju da je nakon popuštanja epidemioloških mjera porasla potrošnja. Prema izvješću Porezne uprave, u tjednu od 11. do 17. svibnja u usporedbi s prethodnim tjednom broj fiskaliziranih računa u svim djelatnostima porastao je za 20 posto, na 33,4 milijuna, dok im je iznos porastao za 13 posto, na 3,2 milijarde kuna. No, od 24. veljače do 17. svibnja broj fiskaliziranih računa smanjen je za 36 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, a njihov iznos za 22 posto, na 39,7 milijardi kuna.

Deveti saziv Hrvatskog sabora završio je svoj rad, a izbori za novi saziv parlamenta održat će se, kako je kasnije odlučio predsjednik Republike Zoran Milanović, 5. srpnja.

19. svibnja- Ministar Cappelli kazao je kako je realno ove godine očekivati oko trećine lanjskih prihoda od turizma ili oko 4 milijarde eura.

DZS je objavio da je krajem travnja u Hrvatskoj bilo 1,527 milijuna zaposlenih, što je za 0,8 posto više u odnosu na mjesec ranije te za 1,5 posto više nego lani, dok je stopa registrirane nezaposlenosti porasla za 0,8 postotnih bodova, na 9,4 posto.

21. svibnja -Premijer Plenković poručio je da će Vlada i nakon svibnja nastojati "kalibrirati" mjere i pružati potporu onim sektorima koji će očigledno biti u težim okolnostima, prije svega turizmu i prometu, a djelomično i ugostiteljstvu.

Vlada je pokrenula postupke za sklapanje ugovora o dva zajma sa Svjetskom bankom – od 200 milijuna eura za projekt obnove nakon potresa i od 275,9 milijuna eura, namijenjenog širem odgovoru na krizu i podršku oporavku.

23. svibnja -Prvi put nakon 76 dana, u Hrvatskoj u posljednja 24 sata nema novooboljelih od

koronavirusa, pa je ukupan broj slučajeva ostao na 2.243.

26. svibnja – Nacionalni stožer je zbog povoljne epidemiološke situacije ukinuo zabranu rada trgovinama nedjeljom.

27. svibnja– Europska komisija predstavila je plan, vrijedan 750 milijardi eura, za oporavak gospodarstva EU-a od koronakrize. "Za Hrvatsku je predviđeno nešto više od 10 milijardi eura od čega su 7,3 milijarde bespovratna sredstva, a 2,65 milijardi mogući zajmovi", kazao je premijer Plenković.

Ministar financija Marić izvijestio je da su s jučerašnjim danom porezni prihodi u svibnju bili na polovini lanjskih, dok je vrijednost fiskaliziranih računa oko 18 posto manja u odnosu na isto lanjsko razdoblje. "PDV je do jučerašnjeg dana bio opet u negativnom apsolutnom iznosu. Znači da su nam povrat PDV-a iz državnog proračuna prema obveznicima bili veći nego što smo uprihodovali. A doprinosi su oko 25 posto manji", izjavio je.

28. svibnja– Vlada je donijela odluku koja omogućuje ulazak u zemlju državljanima Slovenije, Mađarske, Austrije, Češke, Slovačke, Estonije, Litve, Latvije, Njemačke i Poljske, što bi idućih mjeseci trebalo ublažiti štete u turističkom sektoru.

29. svibnja– DZS je objavio da je hrvatski BDP u prvom tromjesečju porastao 0,4 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, najsporije od trećeg kvartala 2014., što je posljedica usporavanja rasta potrošnje te pada izvoza i uvoza.

DZS je objavio i da je promet u trgovini na malo u travnju potonuo rekordnih 25,5 posto u odnosu na isti lanjski mjesec, dok je industrijska proizvodnja pala šesti mjesec zaredom, i to za 11 posto na godišnjoj razini, najviše od lipnja 2009.

To upućuje na oštar pad gospodarstva u drugom tromjesečju, a potom i recesiju. U nedavno provedenoj anketi Hine analitičari procjenjuju da bi u drugom kvartalu BDP mogao pasti između 15 i 25 posto na godišnjoj razini, što bi bio najveći pad od kada DZS vodi te podatke.

MMF, Europska komisija i hrvatska Vlada u cijeloj ovoj godini očekuju pad gospodarstva između 9 i 9,4 posto. Bio bi to veći pad nego 2009. godine, kada je na početku financijske krize gospodarstvo potonulo dosad rekordnih 7,4 posto.

Ipak, očekuje se da će ova recesija trajati kraće. Tadašnja recesija protegnula se na šest godina, dok se ovoga puta rast gospodarstva očekuje već iduće godine.

(Pripremili: Slavica Cvitanić i Nenad Bach/Hina)

